

architectenbureau ir JS de Boer

inzake: nieuwbouw woonhuis en bijgebouw
Gooijerdijk 22-22A, Driebergen
betreft: toelichting voorlopig ontwerp
dd: 27 februari 2014

In hoofdstuk 1 en 2 van het ontwerpbestemmingsplan worden de bestaande en de nieuwe situatie al beschreven. Deze toelichting is bedoeld om nader in te gaan op de overwegingen die een rol hebben gespeeld bij het ontwerp van de nieuwe woning en het bijgebouw in relatie tot de bestaande bebouwing, het erf en het er achtergelegen gebied.

De opgave

Doel is om het nieuw te bouwen woonhuis en bijgebouw op te laten gaan in het ensemble van gebouwen dat van oudsher een functionele relatie heeft met de monumentale boerderij, rekening houdend met de omstandigheden die het hedendaagse gebruik van die gebouwen met zich meebrengt.

In grote lijnen zijn er in ieder geval de volgende “gebruikers” te onderscheiden:

1. de bewoner van de bestaande boerderijwoning
2. de bewoner van de nieuwe woning
3. de bezoeker die gebruik maakt van de vergaderfaciliteiten
- 4.

Anders dan vroeger, toen alle gebouwen op het erf door 1 ‘bewoner’ gebruikt werden (de agrarisch ondernemer en zijn gezin), is de opgave nu om iedere gebruiker zijn eigen plek en privacy te geven binnen het ensemble en er tegelijkertijd voor te zorgen dat het ensemble ruimtelijk niet uiteen valt, maar als één logisch geheel blijft lezen.

Situering

Gezien vanaf de Gooijerdijk wordt het beeld van het ensemble gedomineerd door de monumentale boerderij. Dit beeld blijft ook in de nieuwe situatie bestaan: het nieuwe woonhuis en bijgebouw liggen wat meer achter op het erf, waardoor beide gebouwen vanaf de Gooijerdijk niet in het oog springen. Dit effect wordt nog versterkt door de bestaande begroeiing: aan de noordzijde ontnemt de hoge beukenhaag van de moestuin grotendeels het zicht op de nieuwe gebouwen, terwijl ze aan de oostzijde schuil gaan achter het naastgelegen geriefhoutbos.

Ensemble

Niet alleen door hun fysieke nabijheid, maar ook door de gelijke eenvoudige hoofdvorm en vormverhoudingen (langgerekte gebouwen met zadeldak), door hun oriëntatie (alle gebouwen gelijke nokrichting, evenwijdig aan de weteringen van de cope-verkaveling) en door hun gebouwtypologie en materialisatie vormen de gebouwen op het erf straks in meer dan één opzicht een ensemble. Bovendien verbindt hun ligging aan de bestaande circulatieassen alle gebouwen met elkaar. Woonhuis en bijgebouw sluiten zo op een logische manier aan op de bestaande structuur van het erf. De bestaande centrale hoofdas, met zijn karakteristieke openheid naar het achtergelegen landschap, blijft ook in de nieuwe situatie de belangrijkste as op het erf en behoudt zijn openheid.

Binnen dit ensemble kunnen de twee woningen -als waren het appartementen in een groot landhuis- zelfstandig functioneren. Enerzijds vormt de monumentale boerderijwoning met zijn eigen voortuin, bleekveld en moestuin een zelfstandig, authentiek geheel. Anderzijds kan de nieuwe woning met bijgebouw geheel autonoom functioneren rondom het erf aan de noordzijde van de woning (de 'publieke' kant van de woning), geflankeerd door een weide dat is geïnspireerd op een ziekenweide (de plek waar dieren die meer toezicht nodig hadden tijdelijk konden worden geweid). Het privé leven in de woning speelt zich aan de zuidelijke en westelijke kant van de woning af, met vrij uitzicht over het karakteristieke coulisselandschap.

Woonhuis

Wat massa en maatvoering betreft is het woonhuis ondergeschikt aan de monumentale boerderij, die daardoor en door zijn vooruitgeschoven, centrale positie zijn dominante rol in het ensemble behoudt.

De typologie van het woonhuis is ontleend aan die van een agrarisch (bij)gebouw. Dat heeft mede de materiaalkeuze van de gevels geïnspireerd: houten delen, zoals die zowel op het erf zelf als op andere vergelijkbare locaties aan de Gooijerdijk vaker voorkomen. Een andere drijfveer voor het gebruik van hout is gelegen in het streven van de opdrachtgever om duurzaam te bouwen. Het ontwerp gaat uit van een zadeldak dat met gesmoorde keramische pannen is gedekt.

De hoofdvorm van het huis wordt gekenmerkt door een eenvoudig, langgerekt, rechthoekig volume met een zadeldak, gelijk aan de hoofdvorm van de andere gebouwen van het ensemble. Op één plek, aan de westzijde, wordt dit volume doorsneden door een eveneens houten, kubusvormige erker. Als inspiratie hiervoor hebben voorbeelden van landbouwschuren gediend waar de eenvoudige hoofdvorm aan de langzijde is aangetast om bijvoorbeeld toegang te kunnen verschaffen aan grote landbouwmachines. Op de verdieping is door middel van dakkapellen voorzien in daglichttoetreding tot en de mogelijkheid tot uitzicht vanuit de verblijfsruimtes.

De opbouw van het woonhuis laat zich lezen als 1 laag met kap. Dit effect wordt versterkt door het dakoverstek aan de NW en de ZO zijde, waardoor de goot lager komt te zitten.

Bijgebouw

Ook het bijgebouw is vormgegeven en gematerialiseerd als een agrarisch bijgebouw (houten constructie en gevels, keramische dakbedekking). Aan de zijde waar het bijgebouw aan het half verharde erf grenst is het door middel van openslaande deuren toegankelijk en kan het als schuur en stalling worden gebruikt. Het voorlopig ontwerp voorziet verder in twee separate ruimtes, te gebruiken als berging of stallingsruimte. Aan de noordzijde is voorzien in een carport. Voor de eenheid van vorm van het bijgebouw heeft de carport een zadeldak gekregen.